

Tisztelt Elnök Asszony!

Kedves Vendégeink!

Tisztelettel köszöntöm Önöket a Reigl Judit és a Második párizsi iskola kiállításán, mely a centenárium alkalmából rendezett tárlatok közül nem kis büszkeségünkre az egyik leggazdagabb betekintést nyújtja e monumentális életműbe.

Reigl Judit azok közé a honfitársaink közé tartozott, akiket a 2. világháború utáni kommunista hatalomátvétel emigrációra kényszerített. De ahogy ő maga fogalmazott ezzel kapcsolatban: nem nemzetet váltott, hanem a szabadságot választotta. Széleskörű irodalmi, filozófiai, zenei műveltsége, anyanyelve a hosszú évtizedek alatt mindvégig a szülőfölddel is összekapcsolta, hazájától ily módon nem szakadt el, hanem azt mindvégig szívében, lelkében hordozta. S Reigl Judit belső, művészi szabadságának paradox módon e hűség, e feltétel nélküli ragaszkodás - nemcsak a szülőföldhöz, és az emlékekhez, hanem az alapvető művészi értékekhez - lehetett az egyik titka.

A saját út kijárása, követése, nemcsak itthon, nemcsak a francia fővárosban, de talán sehol sem könnyű kenyér. Sőt, elmondhatjuk, szabadságkeresése jóval többször állította kihívás elé Reigl Juditot, mint amennyiszer kényelmes körülményeket biztosított volna számára.

Akik a nyár folyamán ellátogattak a Szépművészeti Múzeum Haláltánc című kiállítására, teljes életnagyságban láthatták azt a meredek fa lépcsősort, mely Reigl Judit műtermébe vezetett. Ezen keresztül közlekedett a művész nap mint nap, gyakorlatilag a legutolsó időkig, saját bevallása szerint is barátai legnagyobb rémületére és elszörnyedésére. Megküzdött, már magáért az alkotásért is, sőt, talán ebből a fizikai erőfeszítésből – mely egyre komolyabb megpróbáltatássá lett az idők során – merített hozzá erőt. A küzdés, a küzdelem motívuma végigvonul a teljes életművén.

Küzdött az anyaggal, a hordozó felülettel, az eszközökkel (az ecsetet legtöbbször valamilyen más eszközzel helyettesítette), rendre megújította művészetét, és visszatérően foglalkoztatták az emberi kapcsolatok ambivalenciái, a test fizikai korlátai, a létezés időbe és térbe vetettsége.

Nemes Nagy Ágnes esszéjének sorai nagyon találóan illenek Reigl művészetére is:

„(...) minden mű csatatér. A tudat és a látvány, az absztrakt és a konkrét, a művészi (lélektani) törvény és az adott közeg csatatere. Közegellenállás nélkül nem volna küzdelem, s küzdelem nélkül, úgy érzem, nem volna művészet.”

S mi hajtja a művészt a küzdelem felé? József Attila, Reigl Judit kedves költője így fogalmaz:

„Eltöm a föld és elmorzsol a tenger:

azt mondják, hogy meghalok.

De annyi mindenfélét hall az ember,

hogy erre csak hallgatok.”

Maga Reigl Judit így fogalmaz egyik egyik interjújában:

„Engem mindig foglalkoztat a folytonosság kérdése, hogy a lét nyoma talán fennmaradhat. (...)

S ez a folytonosság talán lehetővé teszi, hogy itt és most részt vegyünk valamiben, ami túlmutat rajtunk.”

Tisztelt Elnök Asszony, kedves Vendégeink!

Még két hete sincs, hogy Dávid Katalin művészettörténész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja életének 101. évében eltávozott közülünk. Dávid Katalint és Reigl Juditot 78 éves barátság fűzte össze. A közös barátokon, a tehetségen és a művészet iránti szenvedélyes elkötelezettségen túl összekötötték őket az együtt átélt háborús nehézségek, majd a tettekre sz reménység éveit, melyet a kedvezőtlen politikai változások törtek le végül.

Tisztelt Elnök Asszony, kedves Vendégeink!

Számunkra, magyarok számára Reigl Judit több, mint az absztrakt expresszionizmus történetesen magyar származású képviselője. Méltán lehetünk büszkék, nemcsak mint a galériák, aukciós házak kitüntetett alkotójára, hanem mint olyan honfitársunkra, akinek – igaz ugyan, hogy fájdalmasan sok évtizedes késéssel, de -mégis megadatott a visszatérés, a siker szülőföldjén, már életében is. Ugyancsak büszkeségünk, hogy csaknem húsz éve szintén a Műcsarnok rendezhette Reigl Judit számára az első nagyobb, és fantasztikusan sikeres kiállítást, kívánom, hogy tartsuk meg továbbra is e jó szokásunkat az elsőség és minőség tekintetében!

Kívánok Önöknek, mindannyiunknak élményekben gazdag „utazást” Reigl Judittal és a Második párizsi iskola alkotóival, ismerkedjenek ezzel a gazdag életművel, akár több alkalommal mélyítsék el tudásukat és ismereteiket.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Vashegyi György

a Magyar Művészeti Akadémia elnöke